

2

A

plet

unt omnes ut

um

vir in

guarum alle

ut in ore eorum om

ni

um

nia ut novum sanctificationis in

ov

Wahl im J. 1779

1779

W. g. 1779

DE
VISU TALPARUM

DISCURSUM PHYSICUM

Benivolo indultu

Incluti Ordinis Philosophici

IN ALMA PHILUREA

SUB PRÆSIDIO

VIRI

EXCELLENTISSIMI AC PRÆCLARISSIMI

DN. M. JACOBI THOMASII,

Eloquentiæ Prof. Publ. celeberrimi, Facult. Philosoph.,

Affesf. gravissimi, nec non Min. Princip. Col-

legii Collegiati Dignissimi

*Dn. Præceptoris, Patroni atq. Promotoris omni observantia
cultu etatem devenerandi*

publicæ Eruditorum ventilationi

ad XII. Calend. Januarii

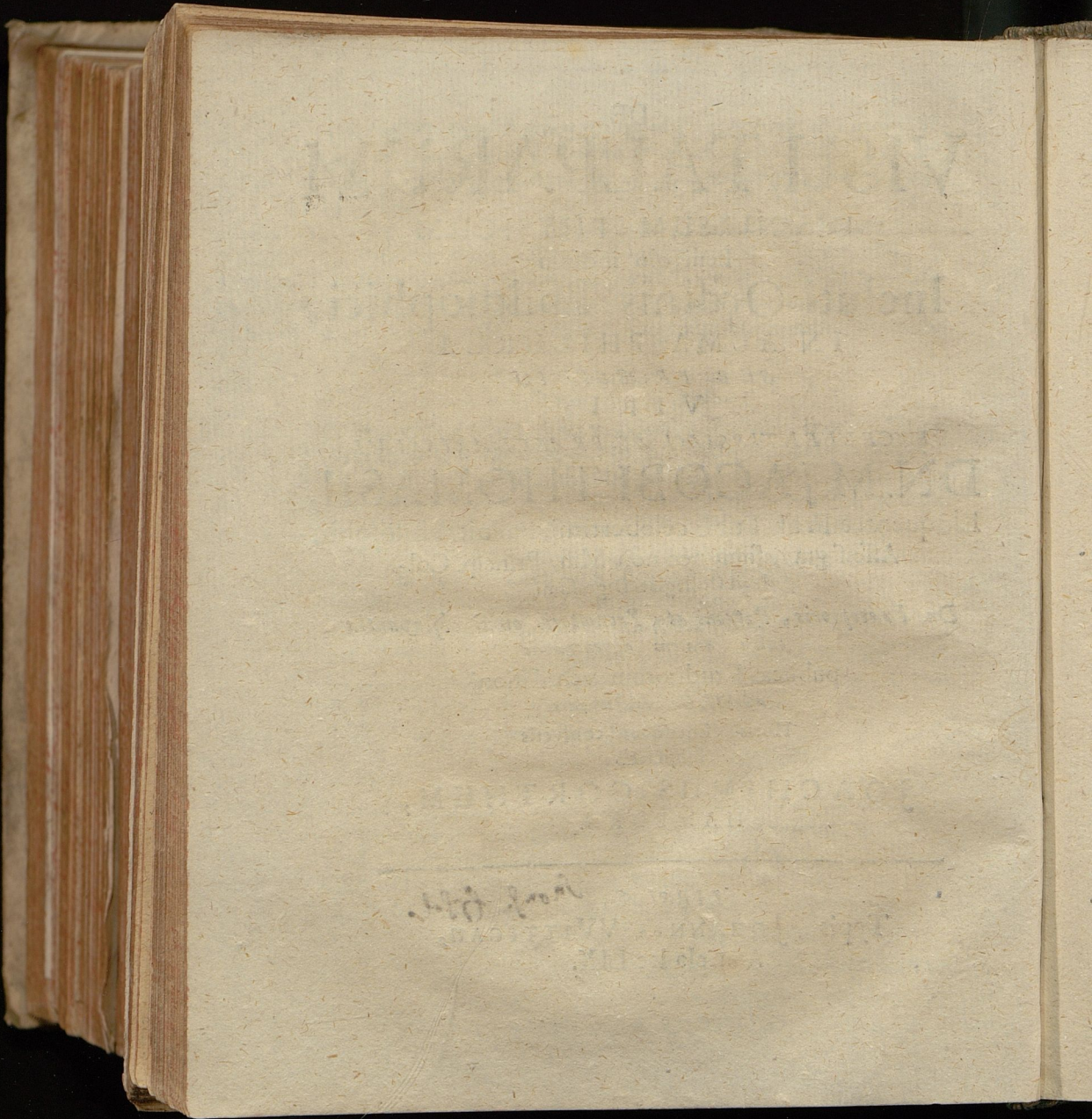
Horis Locoque consuetis

subjiciet.

JOACHIMUS CORTHUM,
HAMBURG.

LIPSIÆ, *Nov. 1761.*

Typis JOHANNIS VVITTIGAU,
Ann. cl^o 1761 LIX.

Juvante Triuno!

§. 1.

Elebris est animalium in imperfecta & perfecta distinctio. Eam alii aliter *a)*: qui nobis maximè placent, à quinque sensuum plenitudine sic interpretantur, ut, eos omnes quæ habeant, perfecta fiat; imperfecta, quæ uno aut pluribus deficiuntur.

§. 2. In utrâ classe sit Talpa, ambigi solet, quòd de visu ejus *De visu talpa-* diversa sint sententia. Tres numeramus (utique tot possunt *rum.* esse:) Prima, nec videre Talpas, neque id posse; Altera, posse *sententia* quidem, sed nunquam videre; Tertia, & posse & videre. Sed *duæ,* præstat forte secundam primæ conjungere. Sic prodibunt in campum acies adversæ dux: Una, qui cæcum animal Talpam esse ajunt; altera, qui hoc negant. Cæcitatem hîc, (ne quis verbum cavilletur) eam intelligo, quæ toti speciei familiaris est, non solis individuis præter ordinem speciei obveniens. Quo sensu Philosophus ipse *b)* aliter Talpam, aliter hominem visu privatum scripsit.

§. 3. Si ea inspicias, quæ de hoc argumento relata sunt in li- *præter causam* teras, uberem controversiam, & arduam agnoscas (tantus hîc in- *fortasse tanto-* geniorum sudor est:) perfacilem fortasse, si suis quisque potiùs, *perè intricata.* sed his curiosis, quàm alienis oculis talpam illustrasset. Nisi enim fallor, ab his judicibus vindicias secundùm visum & citiùs, & minore longò negotio impetrasset talpæ, & Physicis lucrata essent longas molestias inextricabilis propemodùm disputationis.

§. 4. Quid interim factum sit, videmus. Tantâ seculo- *Negativa com-* rum præscriptione, tot hominum præjudiciis, damnata sunt ad *quod docent* cæcitatem, ut hanc non in nomine tantùm earum, sed in pro-

A 2

verbiis

a) Explicemus obiter Simplicium. Illi ad III. de Anim. f. 50: perfecta animalia sunt *τὰ τετραμήνησ πορευτινά*. Sic vocavit, non, ut putat Theoph. Zymara ad eund, text. f. 248, ea, quæ morum habent determinatum *προφύσ, ratiονis parentem aut etiam conjunctum*: sed quorum motus saltè non esset, ut pulicum, & similibus bestiarum, *ἀτακτος.* *b)* IV. al, V. Metaph. 22.

verbiis, quoque, fabulis, apotogis, hieroglyphicis, onirocriticis, emblematicis, ænigmatibus ad fatietatem deprehendamus. De singulis pauca...

Nomen:

§. 5. Primò: Latini Talpam quasi cæcam appellarunt, à *τυφλός* c). An hoc voluit Isidorus, cum scriberet d): *Talpa ideo dicta, quod sit damnata cæcitate perpetuâ & tenebris?* Et Schweneckfeld e): *Talpa, ἀσπλάξ, quod perpetuâ cæcitate infestetur?* Albertus M. f) autor est, talpam murem quoque terrenum & cæcum vocari. Varinus: *Σπλάξ ἢ ἀσπλάξ, εἶδος ἀε γράξι μύος, ἐκ γενετῆς τυφλῆ.* Similiter περιφρασίσιν alii passim Lexicographi. Verùm periphraſes non debent illicò (quæ multorum hodiè solennis ineptia est), vulgari pro synonymis. Et rectè intercedit Gesnerus g), ne talpam cum diverſi generis muribus, tum terreno, tum cæco, hoc est araneo, confundamus. De cætero cæcitatem Græci, si Lexicis h) habenda fides, nomine à talpis flexo *σπαλακίαν* quoque nominaverunt, quasi talpitudinem...

Proverbium:

§. 6. Secundò: Res abiit in proverbium: *τυφλότερος ἀσπλάκκος, Cæcior talpâ.* Habes apud Diogenianum i) & Suidam k). A Cleomede l) usurpatum Camerarius m) notavit, Epicurum reprehendente, quòd in Physicis, Ethicis, Astrologicis esset τῶν σπαλακίαν n) τυφλότερος.

Fabula:

§. 7. Tertio: Non amiserunt Poëtæ occasionem tam lepida... Fabulati sunt, à Terrâ Talpam excæcatam, quòd fruges ejus corrumpere t). Alii cum majore apparatu: qui nunc Talpa est, hominem fuisse. Nota est Phinei cæcitas, & ab Harpyiis vexatio: sed rem aliis intactam narrat Oppianus p), à Titane nescio

e) Beem. orig. p. 1057. Aldrov. II. de Quadrup. dig. vivip. 36. f. 450. ubi pro *typha*, lege *typhla*. d) XII. orig. 3. f. 285. e) Theriorr. Siles. p. 128. f) XXII. de Animal. Tr. 2. propè an. f. 124. g) de Quadrup. f. 931. conf. Aldrov. f. 450. h) Varinum & alios vide. i) cent. III. Prov. 15. k) in *Ασπ.* & *Τυφ.* l) lib. II. de Mundo p. 240. m) II. Embl. 94. n) sic legendum pro *σπαλακίαν*, quæ menda è Basil. edit. 1547. in Antwerp. 1553. & Basil. alteram 1561. propagata est. Notanda è *παράδει* judiciorum pugna. Lucretio Epicurus Sol est lib. III. Cleomedi Talpa, cui nos assentimur. o) Diogenian. & Suid. d. I. è *Stefimbrotos*, quod nomen pro *Stefichoro* reddendum Schotto, Not. ad Diogenian. p. 251. p) II. Cyneg. extremo.

nescio ob quam Phœbi vatis victoriam irato hanc ipsi pœnam
 immisissam, dein fugatis Boreadarum beneficio Harpyiis, cœci-
 tati id additum, ut ex homine Talpa fieret: ita hoc animalculi
 genus, cum antè non esset, cœpisse. Thomæ Reinesio *g*) Viro
 de literis bonis immortaliter merito, & quotidie merenti magis,
 debemus notitiam loci cujusdam, quem ex Hermete profert O-
 lympiodorus Alexandrinus libro *ἀπειρότα*, nobis commodè in-
 fervientis. Narratur ibi, Talpam hominem fuisse, cui, quod So-
 lis mysteria enunciaisset, hæc divinitus oblata fuerit unà cum
 cæcitate maledictio. Non additur Phineei nomen: sed hæc ta-
 men talia sunt prorsus, ut Oppiano lux inde sperari debeat, si
 assumas illud Apollonii Rhodii *r*) de culpâ Phineei:

*ἐνκα μαντοσύνης, τῆν οἱ πάρος ἐγγυάλιζε
 Λητοίδης. ἔδ' ὄσον ὀπίξετο καὶ Διὸς αὐτῆς
 χρεῖων ἀργεκέως ἱερὸν νόον ἀνθρώποισι.*

§. 8. Quartò: cæca est Talpa etiam in Apologis *r*). Quos, Apolog. *r*
 quia nec pueris ignorantur, repetere superfedemus.

§. 9. Quintò: in Hieroglyphicis notis *r*);

§. 10. Sextò: etiam in Onirocriticis *r*) Talpa symbolum est Crises fo-
 cæcitatibus, ut loquimur, corporalis; miorum:

§. 11. Septimò: imò & spiritualis apud scriptores Similitu- Emblemata:
 dinum, Allegoriarum, *vr*) & Emblematum *x*). Qvò & illud Eu-
 cherii) pertinet, hæreticos per talpas in divinis literis accipientis.

§. 12. Denique, cum ne ænigmata quidem (latinum Sym- Enigmata:
 posii *z*), Camerarii *a*) græcum, germanicum Harsdörfferi, *b*)
 aliter nobis Talpam depingant: verè *nobilem cæcitate cum*
 Bodino *c*) eam quis appellaverit.

A 3

§. 13. Quæ

- g*) I. Var. Lect. 2, p. 7. *r*) H. Argon, p. m. 61. conf. Valer. Flacc. lib. IV. v. 479. seqq. *v*) Vid. Fab. Aesop. ed. Camer. Tit. Talpa. Talpa & Mus. de Afino, Simiâ, & Talpa. Talpæ deprecatio, p. m. 102. 210. 235. 386. *e*) Horus Nilivæ citandus §. 17. Pier. XIII Hierogl. 23. Svalenb. aph. Hierogl. lib. XIII. n. 4. Jac. Mas. spec. imag. p. 567. 580. *n*) Artemid. III. 65. 86) Jo. à S. Gemignano V. de rer. similit. 92. p. 269. Botfac. Prompt. All. c. 7. art. 1. p. 191. Adde Messerth Sermon. de Temp. Part. Hiem. ser. IV. post Let. Sermon. 2. Pelbart. de Sanct. Parr. Activ. serm. 116. Pfantz. I. Misfor. Anim. 28. sub fin. Aldrov. 5. 457. ex Ripâ. *x*) Camer. II. Embl. 94. *y*) ap. Pier. *z*) Æn. 25. ed. Reusn. p. 152. *a*) p. 256. ap. eund. Reusn. *b*) Siml. 47. Nâhtsch. *c*) III. Theat. Nat. p. 343.

Eadem appro-
bata fuit

¶ 13. Quæ dicta sunt hæcenus, quàm latè d) disseminata fuerit hæc de talpinâ cecitate opinio, facillè ostendunt: originem ejus, auctoritatem inter eruditos, & progressionem nondum manifestant. Id ergò deinceps facere tentabimus, simul indicaturi, quâ occasione dubitari de eâ cœperit, tanto paulatim profectu, ut ei nos hodiè planè fidem abrogare non dubitemus.

ab Antiquita-
te,

¶ 14. Antiquissimi talpam & oculis & visu carere opinati sunt. Horus Niliacus, seu Horapollo, incerti quidem ævi scriptor, sed haud dubiè vetustissimæ recitator sententiæ. in Hieroglyphicis e): Ἀνθρώπων τυφλὸν βεβλόμενοι σημήναι, ἀσπιδά-
λανα ζωγραφεῖσιν. ἐκεῖν δὲ ὀφθαλμοὺς ἐκ ἔχει, ἔπε ὄρα.

ab Aristotele
& sequacibus;

¶ 15. Aristoteles postea, oculis hujus animalis ab anatomie detectis, visum tamen ipsi, quem crederet obductâ pelle impediri, neutiquam f) reddidit: in eandemque sententiam partim auctoritate suâ partim ratione pertraxit (Plinium g), Galenum h), Philo-

d) Pro communi hæc opinione citantur & Cic. IV. Ac. p. 20: *quid talpam? num desiderare lumen putas?* & Virgil. I. Georg. v. 183. *Aut oculis capti fodere cubilia talpa.* His adde è priscis autorem Kyranidum lib. II. p. 103. *Talpa animal est cæcum:* è recentiorib. Danæ. Part. alt. Phys. Christ. Tr. 5. c. 4. e) Lib. II. n. 63, ed. Hæsch. vel 59. ed. Caussin. scripsit Horus Ægyptiacè. f) *Aristoteles sibi ipse videretur ad versari,* inquit Scadig. Exercit. 244. p. 703. sed v detur. Quatuor omnino in hanc rem locos reperio: III. de animâ 1, (apud Arabes est text. 131. lib. II.) I. Hist. An. 9. IV. 8. & quem s. 2. citavi IV. Metaph. 22. planissimum omnium pro cæcitate, nisi quis excipere posset, exemplorum non requiri veritatem: sicuti contrâ textus è lib. de animâ sic obscurus est, ut & interpretes variis torqueat modis (quinque aut plures expositiones facile numerabimus) & ab his ad visum talpæ, ab illis ad cæcitate trahatur. Rectè hoc posterius, ut infra docebimus è collatione cum textibus Hist. Anim. Licet enim & horum sententiam sollicitent nonnulli, tamen operam perdunt. Sanè pro cæcitate talparum etiam ideò pugnant tot suffragia superioris ævi, quia constaret, ita sensitse Aristotelem, g) lib. XI. cap. 37. & XXX. 3. h) XIV. de usu part. 6. & II. de sem. 5. Priorem locum pro visu citat Keckerm. Disp. XV. curk. phil. probl. 22. Sed decepit eum sua solennis ἀπιστία, quò d planissimè intelliget, qui eum comparabit cum Conimb. Nam Galenum inspicere non curavit, etsi hunc nominat, illos tacet. Quod de Alberto Conimb. dixerant ad III. de An. 1. Q. unic. art. 4. p. 358. de Galeno dictum credit.

Philoponum *z*), Themistium *k*), Averroem *l*), Thomam *m*). M. A. Zimaram *n*), (cujus hic studium præ cæteris eminere dixerim.) alios *o*): eo quidem accedente applausu, ut illi sententiæ, tanquam vel evictæ à Physicis, vel certè communiori, parcerent etiã Scholæ Metaphysicorum, eãque salvâ prospicerent nihilominus canoni suo, qui frustrâ esse potentiam pronunciat, quæ in actum non deducatur *p*).

§. 16. Sub his ergò adversariis succubuit visus Talparum, deferta à Simplicio: Quæramus nunc illi Patronos. Primus, quod sciam, Simplicius: laudabili facinore non tam à talpis dedecus cœcitatibus depellere conatus est, quàm ab ipsâ Naturâ ejusque conditore Deo imprudentiæ ignominiam, aut imminutæ potestatis; si oculos talpæ dedisset, nihil unquam adspecturos. Ου γὰρ ἂν μάτην, inquit *q*) ὑπὸ τὸ δέρμα ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶ ζώου, εἰ μὴ καὶ ἐνεργεῖν ὑπὸ τὸ δέρμα ἠδύναντο, ἀλλ' ἀμυδρῶς καὶ ἐν σκότῳ δι' ἀδυναμίαν, ὡς καὶ τὰ νυκτινόμα. Debilem visum tribuit oculis talparum, ut quem obducta pellis remoretur, visum tamen.

§. 17. Secuta est, licet longo fatis intervallo, Alberti M. mirifica prorsus & singularis opinio videre talpas, sed oculis carere: horum vicem iis præstare pellem depilem, humidiusculam carni prætentam, usu non ampliore, nisi ut lucem à tenebris dignoscens admoneatur, extrâ salutare sibi elementum terræ se emeruisse,

ab Alberto: (sed cum appendice portento/opinionis)

i) ap. Conimb. d. I. p. 359. conf. Th. Zymar. ad III. de an. f. 247. 248. *k*) ap. Conimb. d. I. Zym. f. 248. Aug. Niph. ibid. f. 518. Tolet. ad III. de an. 1. p. 113. *l*) ad II. de an. text. 131. de alio ejus loco dicitur inf. *m*) ap. Conimb. d. I. Simon. de sens. f. 41. & M. A. Zim. Tab. super Aristot. & Aver. Digress. de Talpâ. *n*) d. I. *o*) Barth. Angl. XVIII. de rer. prop. 100. Freig. lib. XXXIV. Phys. p. 1134. Frantz. I. Hist. an. 28. *p*) Vid. M. A. Zimar. Theor. 117. p. m. 233. Reeb Axiom. Philos. III. p. 153. Sthal. Part. I. Disp. 3. Reg. Phil. 2. p. 67-68. CL. & amiciff. Collega Schertzerus Fac. Phil. h. t. Decanus in Axiom. resol. p. 21. & Aurif. distinct. p. 40. 41. *q*) ὑπομν. εἰς τὸ γ. περὶ ψυχ. f. 50: ed. Ven. 1527.

(Et quæ se-
nemini appro-
baret postea :
merfisse). Sed unius Alberti auctoritas suos talpæ oculos effo-
dientis, quos illi tot testes etiam qui cæcam vellent, addixissent,
spreta est facillè. Sic illa bestiola si non visum, saltem instru-
mentum videndi retinuit usque ad seculum à nostro proxi-
mum.

S. 18. Quo

*) verba Alberti appono. I. de Animal. Tr. 2. c. 3. *Hæc, inquit, est privata oculis, ut videtur: nihil enim omnino videt (colorum) & errat incedens, quando de terrâ egreditur. Sed hoc experimento probavi, quod pelvis sui capitis in loco oculorum plana est & tenuis, alba sine pilis, & clausa tota, quod nec signum habet divisionis: & quando subtiliter incidi eam, nihil omnino inveni nigredinis nec materiae oculorum.* (Aristoreli hæc tacite opponit, quem paulo post nominat aperte,) *sed carnem inveni ibi humidam magis, quam alibi.* Postea: *Videtur dicendum esse, quod --- cum sit animal, quod non habet extra terram habitationem & vitium --- non erant ei necessarii oculi, sed essent superflui, si haberet eos: --- ideo natura dedit ei in locum oculorum pellem tenuem, planam, depilatam, ad quam factâ tenui luminis reflexione sensum accipiat, quando sit sub terrâ, & quando non sit sub ipsâ.* Et Libr. XXII. Tr. 2. propè fin. ubi de Talpâ: *Loca oculorum habens, non oculos (justos, quales in aliis animantibus) unde pellem in loco pilorum non habet pilosam (saltem ut luminis species per eam transmitti posset.) Interpretatione adjuvandum fuit sermo alias, fateor, obscurus. Sealiger Exerc. 244. p. 704. aliò trahit. Quem non sequor. Habet ibi Albertum pro Parrono non visus talpini, sed cecitatis. Quod ante eum fecerat & Zimara digr. de Talp. Cajetano absentiens. Non miror, quia opinio Alberti portentum est. Quis credat ab eo visum relinqui talpis, qui oculos ipsis eruit? Et obscuritatem dictionis modò accusavi. Sed Alberto non planè cæcos esse talpas pervasum fuit etiam Toletò & Conimb. ad III. de an. I. Neque aliter sentire possumus (nisi velimus ipsum sibi contradixisse) per ea, quæ ad II. an. text. 131. commentatur: *propter consuetam opacitatem terræ & tenebram sustinere lumen non posset (sanè qui planè cæcus est, lumen quantumvis facillè sustinebit) nisi oculos (vicarios istos) tactos pelle haberet, ob quod in loco oculorum exterius pilos non habet pelvis ejus, ut magis sit spissa.* Accupatur hoc verbum Zimara, & urget: Albertum, si talpis visum dare voluisset, non quæsiturum fuisse huic sententiæ pondus à spissitudine pellis, sed raritatem potius ac perspicuitatem. Debuerat anima dvertere, spissitudinem hîc pro causâ poni non visus simpliciter, sed visus hebetis. Quod porrò quasi ex Alberti mente addit Zimara, non spirituali sed reali alteratione pellem talpæ alterandam fuisse à lumine, quia lumen per sui reflexionem calefaciat: tam frigidum est pro hoc loco, ut vix affingi possit hominî stupidissimo. Hæc disputanda fuerunt, qui historiam opinionum hîc vestigamus: alias forte non erant tanti. Qui verò in hanc opinionem incidit Albertus, infra conjiciendi locus erit.*

§. 18. Quo jam & visu redonata est à plerisque: verum sub eo onere, quod illi reliquerat Simplicius, ut scilicet tantum videret, quantum per obductam posset pelliculam. Refrigescente quippe per hæc tempora studio nominis Aristotelici deprehensum est tandem, non posse Naturam facis absolvi ab infamiâ frustrationis, (ut ut eam amoliri pars adversa omnibus modis laborasset,) nisi utcumque funderentur isti oculi officio sibi suo.

§. 19. Ab hoc principio melior hæc sententia continuâ serie ad nos usque deducta est nec paucis auctoribus, & iis sanè quàm claris atque idoneis. Quibus signiferum constituamus & ex merito suo (fuit enim Philosophus & Medicus excellens, & de Aristotele nostro probè commeritus) & ex affectu nostro, (qui posteros ejus in hac urbe superstites affinitate contingimus) Simonem Simonium ^{ut Simonio}; nec legi quenguam, qui pro visu talparum luculentius differat, & gravius atque constantius. Quæ laudes nisi hic defuissent Scaligero ^{Scaligeror}, præcedere poterat. Ponitur tamen proximus, tum quia pro suo Aristotelis amore in eum sententia: hujus auctoritatem, item ut Simonius, contulit: tum quia ut Simonium Timplerus & Alstedius ^{& compluri- bus aliis}, Sic Scaligerum sententis, Becmannus, Aldrovandus *uv*) sequuntur. De coetero militantes habemus in hac acie Toletum *x*) quoque, Haucnreuterum.

B

rum

*) In Arist. de sens. f. 41. seqq. t) qui hic sibi ipse adversatur longè verius, quàm Aristoteles. Exerc. 197. talpam imperfectissimum animal arbitratur, & optimo sensu carere dicit. In eandem sententiam, cum Exerc. 244. multa profudisset, revocat se tamen denique, & à talpâ lucem percipi concludit. Ejusdem inconstantie Cardanum mox notabimus. Ubi epida res contigit. Quo loco perfectis animalibus talpam aggregat Cardanus, Scaliger eam extremo loco esse jubet inter imperfecta. Vicissim, ubi carentem oculis inducit ille: hic, oculis pariter & visu instruit. Ita semel cæcavit Cardanus, dū suâ bis Scaliger, dū & suâ, & quod mirer, eejus adversarii, cuij esset aliàs censor acerrimus, *avrioyiuv* prætervideret. *u*) Satis copiosè tractat hanc Qv. Timpl. Part. III. Phys. lib. 4. c. 8. probl. 5 & ibi Simonium exertè citat p. 439. & verbis ejus quibusdam utitur quæ postea, æquè ac sententiâ, sua fecit Alsted. XIII. Enc. Phys. part. 6. c. 5. reg. 2. f. 178. add. ibid. c. 2. reg. 11. aph. 27. f. 166. 86.) hi omnes ad Scal. provocant: Senn. VII. Epit. N. Sc. 10. p. m. 567. Becm. orig. p. 1053 Aldrov. f. 454. *x*) ad III. de *an.* c. 8.

rum *y*). Frømondum *z*), Rollenhagium, qui peculiari libro differe nos docuit multis hujusmodi veterum ramusculis *a*), Bodium *b*), Keckermannum *c*), & Etzlerum *d*).

Vari antibus quibusdam : §. 20. Non tacuerim hoc loco, habuisse hoc bellum etiam transfugas suos, etiam qui neutras partes sequerentur. Bis mutavit sententiam Cardanus *e*), sed locis diversis. In eodem commento talpam perfectis, imperfectis, videntibus, cæcis annumerat Theophilus Zymara *f*), M. Ant. filius. Conimbricensibus *g*) tutius videtur rem in ambiguo relinquere. Etiam Jonstonus *h*) quasi medium se gerit inter partes, recentissimus scriptor, & ob experimenta magnæ celebritatis, & ita gerit, ut, si urgeatur, facile credas abiturum ad eos, qui talpis visum detrahunt.

eligitur affirmativa. §. 21. Poteramus horum modestiam & nos imitari, nisi credidissemus in conspectu disputationis Academicæ ad veritatem liquidius nos perventuros, si copias nostras jungeremus alteri parti. Eam elegimus, quæ rationibus non indiligenter computatis videbatur potitura esse victoriæ. Et omnino perpulit nos eorum experientia minimè suspecta, qui oculos talpæ non tantum post anatonem, sed etiam in animali vivo & illæso extrâ pellem conspexerunt. Nam quòd scriptores illi omnes, quos §. 19. pro visu citavimus, (taceo de adversariis,) aut pelle obteetos claris verbis faciunt, aut certè hoc non manifestè negant, quo pacto id evenerit, ex iis, quæ nunc dicemus, conjecerit aliquis, ut puto, non ineptè.

Occasiones controversiæ : §. 22. Nimirum ita est. Facile fallunt oculi talparum intuentes, tum exilitate, tum nigre pellis similitudine, & quòd claudi possunt palpebris. Hæc, nisi fallor, ex causâ planè sunt ab antiquissimis negati, cum eos, ut in animali contempto & inviso,

y) *ibid.* *z*) III. de an. c. 2. art. 1. p. 485, 486. *a*) Glaubm. lûg. c. 16. p. 277. *b*) Theat. Nat. lib. III. p. 343. *c*) Disp. XV. Curf. Phil. probl. 22. *d*) Iſag. Phyf. D. 3. *e*) lib. IX. Subt. f. 272. talpa ipsi imperfectum est animal; Lib. X. f. 295. & 297. perfectum, ubi & pro visu ejus pugnat: vicissim f. 339. pro cæcitate. Poterat hic Cardano jungi Scaliger. Sed visum est adversarios disjungere. Vide interim quæ ad §. 19. dicta sunt. *f*) in III. de An. text. (Arab.) 130 scriptor flagitiosè fecurus de Lectoris eruditi judicio. *g*) ad III. de an. Q. I. art. 4. p. 359. *h*) Hist. Nat. de Quadr. c. 18, f. 169. 170.

se, prætervidissent. Ea fides sic invaluit, ut illos ne quidem, qui
 secare vellent mortui cadaver, requirerent. Forte jam detra-
 ctâ pelle interiora rimantibus demùm apparuere. Ita creditum
 est eos nativo & continuo regi corio. Quod non absurdè traxit
 Aristoteles in argumentum jam ante persuasæ cæcitat, nisi quod
 erroris cujusdam Natura fuit insimulanda, Sed hoc Aristotelem,
 qui Ethnicus foret, à sententiâ non dimovit, ut postea monstra-
 bitur; meritò dimovit Christianos, quanquam in his non pauci
 Aristotelem hâc in re prætulerunt pietati. His gradibus per-
 ventum est eo tandem, ut visus daretur talpis, sed per pellem.
 Nos, qui tam fidelia de oculis talparum conspicuis testimonia
 habemus, veniam certe speramus, si bonæ causæ tale jam fulcrum
 subijciemus, sine quo factum est hæcenus, ut doctissimi ejus ad-
 vocati ad argumenta quædam non firmissima confugerent, ut
 è sequentibus planum fiet.

§. 23. Etenim tempus est, ut hæcenus ordinatas acies com-
 mittamus inter se, & rationibus agere jubeamus. Argumenta & præcipuus
 utrinque numerum aliquem faciunt, sed nullum magis est decre- cardo:
 torium, quàm ab oculis quod petitur. Ergò ab hoc ordiamur.
 Nam si oculos habent talpæ, videbunt etiam invito Aristotele; An oculos tal-
 si non habent, frustra paramus illis collyria. Oculos intelligo, præ habeant?
 non quales artifex pingit aut sculpsit in materiâ mortuâ, veris
 similes; sed quales natura solet fingere, non extrâ ordinem, cum
 in individuis certis læsæ forte materiæ obsequitur, sed modo
 ordinario & ipsam speciem animalis attingente.

§. 24. Ab antiquissimis exoculatas fuisse talpas, & diximus Quod asseri-
 ante i), & ignovimus nuper k). Eadem recentioribus, qui se tur contra ue-
 ab illis trahi permisérunt l), parata est venia, si velint accipere; gantes:
 secus, ad anatomem ablegandis, aut nube testium adversorum m)

B 2

obruen-

§. 14. k) §. 22. l) Ibid. XII. Orig. 3. & inde Barth. Angl. XVIII. de R. P.
 100. Cardan. X. Subt. f. 339. Sed hic jugulari etiâ potest gladio proprio,
 vide notata ad §. 20. Schwenckf. Ther. Sil. p. 128. Oculi, inquit, nulli.
 Benè tamen, quòd addit: nisi quis velit oculos dicere punctula illa nigra
 semini papaveris similia sub cute uringæ propè rictum herentia. m)
 eos reduc è §. 15, & seqq.

obruendis: aut, ut p' acidius cum illis agamus, mittendis ad mi-
tissimum Poëtarum Virgilium n), ut ab illo discant saltem ocu-
los condonare talpis, si visum non volunt.

& in his præ-
cipuum Al-
bertum.
f. 25. Sed quomodo nobis cavebimus ab Alberto experien-
tiam suam o) opponente? Scimus de hoc viro, Cajetani p) ju-
diciū: sed malumus, quicquid in illo experimento erravit Al-
bertus, casui q) imputare. Alioqui non deerunt nobis recen-
tiores, quorum hic omninò dignatio major. Pro omnibus te-
stimonium dicat unus Jonstonus r): *Vera equidem sunt*, inquit,
quæ scribit Plinius de oculis talpæ: Visentur enim in ipsi suo loco,
nigri toti ---- pusilli, quale est semen psylli.

Quales habe-
ant? Integros,
f. 26. Sunt ergò talpis oculi. Sed an satis integri? Valdè
hic deserimur à Jonstono, cujus modò proficuum operam expo-
riebamur, & tantùm non totâ causâ per eum cadimus. Dubitat
ille, an oculi talparum fungi videndi munere possint, etiam eam
ob causam, quod multa eis adhuc desint, quæ necessaria sunt s).
Obsecro quæ? *Nulli*, inquit, *ipsis inserti nervi opaci t*). Sed be-
nè speramus: Addit enim statim: *quantum mihi advertere lé-
cuit*. Videamus ergò, an id licuerit aliis. Et verò licuit. A-
ristoteles u): *εἰσὶ γὰρ (τοῖς ἀσπάλξιιν) διὰ τῆ ἐγχεφάλας, ἢ
συνέ-*

cum nervis o-
pticis,

n) I. Georg. 183. *oculis capti ---- talpæ*. Ubi rectè Cerda f. 216. *Pocia
signat captos oculos dixit. Nam capti oculis, auribus, lingbâ dicuntur,
qbi vera habent membra illa, sed non usum*. Add. Becman. p. 1058. orig.
Minus rectè interpretati fuerant Servius; Pomp. Sabinus, & ex parte
Bersmann. ad h. l. p. 190. Camerar. in anigm. eleganter tribuit talpæ
ἀνομαροὶ ὀφθαλμοί, visum exoculatum, pro oculis exvisatis. o) vid. su-
prâ ad 6. 17. p) Gaëtanus noster solebat dicere, in latinâ lingbâ duos viros
illustres fuisse mendaces in rebus particularibus, quorū alter fuit nobilis,
alter rusticus. Nobilem assererat Plinium ---- Alter vero rusticus est
Albertus, qui dicit se expertum; & in multis talibus non verum dicit, Zi-
mar. digr. p. 380. Vide factum Itali hominis, & in nostram gentem
aculeum, Plinium nobilem vocat: Italus fuit. Rusticum Albertum:
fuit Germanus. De Plinii nobilitate parva constat: Albertum cla-
rissimâ familiâ edictum, amplissimâ Episcopi dignitate functum fuis-
se, id verò orbi notum est. q) non oculos tantùm negat, sed & pel-
lera facit continuam. Neutrum verè. Palpebras esse talpis qui vi-
derunt, affirmant. Eas accuratè claudit, Fefellit Albertum clau-
stra. Oculi, qui erant, vel pellem sequi peruerunt, vel corrumpi
culto. Quem subtilem fuisse nobis nondum pervasit r) c. 18 H. N. de
Q. f. 169. s) f. 170. p) f. 169. conf. Schvvegek. l. ante cit. u) IV. Hist. An. 8

συνάπτεται τὸ ἴεσθον, οὐκ ἔστι νευρῶδεις καὶ ἰσχυροὶ παρ' αὐτὰς,
τείνοντες τὰς εὐράς τῶν ὀφθαλμῶν, τελευτῶντες εἰς τὰς ἀνω καυλά-
δοντας. Aldrovandus vu): *Per anatomicam inspectionem (talpis)*
duo nervi ad ipsas oculorum sedes à cerebro ducuntur.

¶ 27. Idem Aristoteles, (ut de recentioribus x) sicam,) ob-
servavit etiam in oculis talpæ τὸ μέλαν καὶ ἐντός τῆς μέλανος τὴν
καλυμμένην κόρην, καὶ τὸ κυκλωπῖον: paucis: πάντα ταῦτα τὰ
μέρη τοῖς ἀληθινοῖς γ). Quid amplius desideramus? Nam,
quod hos oculos veris opponit, non aliâ factum culpâ, nisi pel-
liculâ, quâ tectos putavit. Post Aristotelem Galenus ζ) eorum
humorem vitreum & crystallinum, & præterea tunicas à menin-
gibus ortas expressè memorat. Excipere solent araneam, in
quâ fieret visio, & Galeaum citant ex Averroë a). Ubi hoc vel
Galenus scripserit, vel Averroës b): ubi docuerint c), in araneâ
tunicâ visionem fieri, ipsi viderint. Noshic ubi maximè scribi
id poterat, Galeni compertum habemus silentium. Imò ait,
talpis tunicas esse ἑδὲν ἤτιον τῶν χρωμένων ὀφθαλμοῦ ζῶων.
ἀλλ' ἐν ἡνέαχθησαν αὐτοῖς, ἐδὲ περιέβησαν ἐντός, ἀλλ' αἱ ελεῖς,
ταύτηκατελείφθησαν ὁμοιοφυλαχθέντες τοῖς τῶν ἄλλων ἑτικυο-
μένων: quasi diceret, nihil omninò deesse illis, nisi quod apertum
non sunt,

¶ 28. Pone tamen, non esse tantum apparatus in oculis tal-
pinis, quantum in nostrisprehenderunt anatomici. An ideò
non videbunt? Muribus credo non amplior est supplex: nec
necessariam fuisse tam pusillo animali simile vero arboris.
Si tamen omnes in iis
quærendæ
sunt:

B 3

¶ 29. De

¶ 29) f. 451. Adde Bodin. x) Simon. de sens. f. 42. Camer. II. Embl. 94. alii,
y) d. l. add. I. Hist. An. 9. Plinius cum XI. 37. scriberet: *Talpis visus*
non est, oculorum effigies inest, Scaligero iudice Ex. 244. p. 704. curtiis
verbis textit Aristoteles (intentionem, non aperuit. x) XIV. de usu part.
6. II. de sem. 5. a) Zimar. in Tab. voce Talpa p. 379. & in digress. p.
*280. ubi addit: *Experimentum est hoc. Scal. p. 709. Conf. Bodin. p. 343.**
& Bocm. p. 1057. b) citant Averr. in l. de generat. anim. 1. Ego non
reperio. c) Humori crystallino à Galeno, Averroë, aliis principa-
tum in operatione visus attribui, Hortlii testatur II. de Nat. hum.
Exerc. 6. Q. 7. p. 416. Araneæ tela, opinor, nemo.

præterea pelle §. 29. De pelle seu membrana indivisa, quæ talparum oculos operiat, fortior persuasio est: quippe non Aristoteli tantum & Galeno d), sed cæteris propè omnibus e) affirmata. Quo ævo monachorum fabulæ divinas pariter & humanas literas conspurcarunt, etiam aliud commentum accessit: rumpi illam pellem sub articulum moriendi f).

non obsecros, §. 30. Verùm omitto, quàm parum de illà pelle conveniat inter ipsos g), nec repeto erroris hujus originem jam supra h) expositam. Tantùm duci me patior à Gesnero in rem præsentem, viro minimè vano. *Mibi quidem*, inquit i), *aliquoties insipienti i talparum ocelli liquido apparuerunt: prominent enim extra cutim velut puncta nigra, magnitudine seminis milii vel papaveris nervo affixa. Hæc cum digito chartæ apprimerem, nigro humore eam infecerunt. Quin. & eruditus quidam amicus noster in talpâ gravidâ dissectâ fœtus aliquot se reperisse mihi narravit, majusculis capitibus, in quibus jam etiam oculi apparerent. His planè consentanea retulerunt nobis viri excellentes & δὲ τὸν ἄνθρωπον.* Quin & illud addidère, esse huic animali palpebras, quibus operire possit lumina oculorum.

§. 31. Quid d) locis cit. e) Plin. Themist. Simpl. Aver. Alb. uterque Zim. Tolet. Simon. Scal. Fromond. Freig. Keck. Timpl. Alst. Frantz. Becm. Bodin. Jonston. Add. Bassian. Land. I. Anat. 8. p. 55. f) Barth. Angl. XVIII. de rer. prop. 100. *Et putaverunt aliqui, quod illud corium rumpitur præ angustia, quando incipit mori: & tunc incipit aperire oculos in moriendo, quos clausos habebat in vivendo. Meffreth in serm. de Temp. Fer. IV. post Lxt. serm. 2. Valde notabile, quod talpa incipit habere oculos post mortem. Sic & cupidi & avari, qui claudunt hic oculos ne videant pauperes, in penâ inferni habent oculos patentes & videntes. Quod patet de divite Luc. 16. hic cum esset in tormentis, cepit oculos levare.* An ergò nata est hæc fabula in templis Pontificiorum, cum pulchrum putaretur, Evangelia fabulis illustrare? Add. Jo. à S. Gem. V. de rer. sim. 92. p. 269: Aldrov. f. 456. & conf. Borfac. Alleg. p. 192. An in pulpitis philosophorum, ut vel sic defenderint Axioma; frustrâ esse potentiam, quæ nunquam actuetur? An videns aliquis mortuam talpam, quæ oculos haberet apertos, id in morte demum contigisse putavit, quòd vivis oculis claudi jam tot secula creverissent? g) Crassa est Aristoteli: renuis Bodino: Simonio tenuissima & absque pilis, ut transparento talpa cernere possit. Addit Toletus, si eam apparere & motus oculorum. Non proflus ineptè forsitan, si de palpabris exponas. h) §. 22. i) f. 932. Inde Aldrov. f. 452. Conf. Cardani locum lib. X. f. 297. qui tamen nec clarus est satis, & auctoris huc parum idonei.

§. 31. Quid ergo moramur? Habent talpæ oculos: & ha-
 bent apertos: Ergo vident. Quid? omitte illud, apertos, & sub-
 stitue clausos. tam firmum hoc argumentum est, ut in eo sol-
 vendo operam & cleum perdiderint omnes talparum *τυφλωται*,
 constricti ab unâ valida in expugnabili ratione: NATURAM NI-
 HIL FRUSTRA FACERE. Conati sunt tamen elabi sed aliter nihil frustra
 Aristoteles, aliter cœteri. Operæ precium est videre quid affe-
 rant.

Vident ergo.

Quia natura
nihil frustra
facit.

§. 32. Præcedat Aristoteles. Nam & hic aliis erroris ducem
 se præbuit, & est ejus error hîc planè capitalis. Concessit, Natu-
 ram in oculis talpæ meditari pro fine visionem: eum finem cur
 non assequatur, materiæ culpâ fieri sensit, *quòd materia ejus non
 posset plus recipere k*). Tales frustrationes *ἀναπηρίας* vocare solet
 (oblationes vertunt l) vulgò.) Quare & in talpâ oculos *ἐν τῇ
 γενέσει πηραμένους m*), item *διεφθαμένους*, & ipsam naturam
ἐν τῇ γενέσει πηραμένην agnoscit, & ut plura ejus verba non ut-
 geamus, oculos talpæ apertè opponit *πῶς ἀληθινούς n*), veris.
 Veris utuntur, qui videre possunt, non veros, sed æquivocè di-
 ctos habent cœci. Tales talpæ dedit Philosophus, & in hunc
 sensum *πεπηραμένους* exponit Scaliger o): licebit quæ hujus vo-
 cabuli velut indagine jam interpretari vexatum textum libro-
 rum

Exceptio Ari-
stotelis, Natu-
ram perficere:
opus non po-
tuisse,

b) his verbis rectè exposuit magistri sui mentem Averroës ad II. de an-
 text. 131. nescio an æquè benè Averroës verba sectator ejus Zimara,
 digress. p. 380. *quia materia illa, cum sit multum terrestris, non est per-
 spicua, sicut requirit instrumentum visionis.* conf. Simon. f. 41. l) vix
 reperit Scaliger vocabulum, vertit tamen *perfectiones interceptas* IV.
 Hist. anim. f. 474. 475. oculos *πηραμένους* lib. I. f. 69. verterat *inchoa-
 tos*, & in Comm. addiderat: *nos vâldè circumspectâ voce expressimus,
 inchoatos: etiam præventos dicere possis ab ipsâ pelliculâ antè quàm ab-
 solverentur.* m) l. Hist. an. 9. n) hac omnia IV. H. A. 8. o) Exerc.
 244. p. 705. ubi adhuc pro cæcitate disputat: Habet igitur id, quod
 partim esset, partim non esset oculus. Hoc est, quod agebat Philosophus,
πεπηραμένους. In verbis sequentibus statim deficit ad partes ad versus.
 Rectè hoc. Illud minus rectè, quod iisdem putavit patrocinari Aristo-
 telem (erravit in hoc & Simonius f. 42. add. Timpl. p. 459. & Keck,)
 torquens alia quædam ejus verba Nam hæc vocula, *πεπηραμένους*, hanc
 vim nō patiebatur. Adigebat eum potius, ut postèa in Comm. ad IV. H.
 A. f. 475. apertè despiceret in impium dogma, ibi: *Hæc est sententia &c.*
 quod Christianum Philosophum decebat.

tum de animâ p) pro cecitate: non enim frustrâ eadem ibi vox
oblationis q) reperitur.

S. 33. Habuit ergò Aristoteles talpam pro germano ac nati-
& hinc talpas esse monstra, vo monstro naturâ. Nec novum est in ejus philosophia, non
individua tantum, sed ipsas integras species monstrositatibus la-
borare. Quid clariùs, quàm hæc ejus verba r): ζωτόκα πάν-
τα φαίνονται έχοντα τούτους πάσας (αιδείσεις) πλήν εἴ τι πενή-
γως ΓΕΝΟΣ, διοντό τῶν ἀπαλάμων. Vides talpam exem-
plum poni non individui monstri sed generis.

revocatur ad principium suum, S. 34. Ultima tam profana sententia vena quaerenda est in
illo sacerrimo Ethnicorum principio: Materiam non à Deo crea-
tam esse, sed illi coëxistisse: tantum ergò posse Deum, quantum
hæc illi permitteret: si plura velit (velle autem, quandoquidem ad
id semper tendat Natura, quod optimum r) est), inchoare posse,
perficere non posse. Huic principio acceptum referent fœminâ,
quod totus earum sexus pro monstro, & imperfecto, atque. ut
barbari loquebantur, occasionato animali traductus, est ab Ari-
stotele. Quem secutus Galenus imperfectionem illam exem-
plo talparum egregiè sibi r) confirmare visus est, cum rem por-
tenti similem persuadere vellet, fœminas à viris non aliter distin-
gvi, quàm genitalium occultatione: quas partes in illis easdem
planè omnes peræquè ut in viris commentam esse naturam, sed
præ imbecillitate excludere, & foras mittere non quivisse, planè
ut in

p) lib. III. c. 1. quem sic περιφράζω. Nullus sensus deest perfectis ani-
malibus & non oblatiis. Imò ex oblatiis talpa, etsi sensuum aliquo ca-
ret, omnium tamen accepit instrumenta. Habet enim oculos sub
pelle, ut ut careat visu, etiam hunc adeptura, si quantum expetebat
natura (expetit autem semper optimum quidque) tantum illi per
materiam licuisset malignitatem. Sic exponendo loco non parva
quoque servit illud IV. H. A. 8. ἀνδραποσίμῃ, &c. q) ap. Interp. vet.
Sed in ed. Averr. p. 118: perperam impressum est: occasionem pro ob-
lationem, quod in Averrois quoque textum irrepit. Antiquum esse
sphalma inde conjicias, quod & Albert. M. fefellisse videtur, qui cum
videret mendum, nec veram tamen correctionis in mentem veniret, ut
cunque emendavit, & occasionem scripsit plus unâ vice I. de Animal.
Tr. 1. c. 3. r) IV. H. A. 8. confer mihi jam locum IV. (seu V.) Meraph. 22.
s) Exponi hoc effatum solet in regulis, trahique in commodum sensum,
vid. Schal. Part. I. Disp. II. Reg. 5. p. 317. sed aluit in eo Aristoteles ali-
quid monstri, nec sine causâ suspectum est Scaligero ad IV. Hist. A-
nim. f. 474. r) locis toties cit.

ut in oculis talparum ^{u)} contigerit, intus ad unguem absolutis;
tantum corium percurrere non valentibus.

§. 35. Verè monstra sunt, non in specie aut sexu animan- & damnatur;
tium, sed in his opinionibus. Quibus non aliter medicinam fa-
cias, nisi ut unà cum illo ipso tam pestilenti principio penitus ex-
scindas ^{v)}. Salva Dei majestare concedemus monstra in indivi-
duis ^{x)}, sic enim condidit materiam, ut interdum deficere pos-
set: nulla concedemus in speciebus, quia materia non præscripsit
Deo limites; sed materiæ DELIS. Charus nobis est Aristoteles,
sed charior religio. Nec placent, qui sententiis impiis colores
quærunt, ne appareant, (quod in excusandâ talparum cæcitate
fecisse Scholasticos post paulum patebit:) Detegendæ sunt, ut
caveri possint; non pingendæ, ut irretiant incautos.

§. 36. Similis aliorum fuit impietas, qui ne cum Aristotele
impotem Deum facerent, fecerunt imprudentem. Dixerunt: ^{cum aliorum}
naturam oculos talpis elaborasse, post animadvertisse demùm, ^{effugio, natu-}
aut oculos fore pereundum, aut animali: (quomodo enim inco- ^{ram improvi-}
lumes oculos fore, si cibus fodiendâ per faciem ^{y)} terrâ quæren- ^{di consilii re-}
dus sit? si non quærendus, quomodo victurum animal?) nisi pla- ^{am agentium,}
ceret oculos planè non extrudere: equidem hoc pacto futuros
inutiles: sed magis certè placuisse ut visionis, quàm ut vitæ jactura
fieret: sic ergò fecisse, & majorem τὸ εἶναι, ἢ τὸ εἶναι curam
habuisse ^{z)}. Non blasphema tantùm hæc ratio est, sed se ipsam e-
vertit

^{u)} placuit hoc exemplum & Riolo II. Anthropogr. 27. p. 261. ubi disputa-
tur de sexuum transformatione. ^{ff)} Non ergò ignosco Zimaræ, qui p. 380.
dign. ut solveret argumentum de Nat. nil frustra faciente suam fecit cau-
sationem Aristotelis de impedimento materiæ. Si voluit impedi-
mentum circâ speciem, parùm Christianè; sin circâ individuum, impertinen-
ter, conf. Simon. f. 42. ^{x)} Vid. Simplic. f. 70: quid sint *πεπρωμένους*, etsi illa
non satisfacerent Aristoteli. Conf. Albert. I. de Anim. Tr. 2. c. 3. ubi de oc-
cissione loquitur, & adde Scaligeri verè Christianum de talpis judicium con-
tra Aristotelem f. 475 ad IV. H. A. ^{y)} falsum & hoc, etsi quibusdam cre-
ditum, ut Simonio f. 42. An ideo Timpl. p. 439. cum Simonii verba recita-
ret, omisit illud *totâ facie?* Enim verò pedib. anteriorib. cuniculos sibi
facit talpa, non, ut Schwenckf. putat; rostro. ^{z)} Averroi tribuit Simon.
f. 41. sed memoriâ lapsus puto. Apud Simplicium legisse poterat, qui
recitat pariter, sed strictim, & refellit. Antiquiorem certè Averroë esse
hinc patet. Videtur in eam incidere Nic. Tignosius ad II. de anim. f. 280.
& alii, qui pelliculæ usum in muniendis ab injuria suffossæ terræ oculis sic
agnoscunt, ut cæcos interim fateantur, Nam cæteri magis excusabiles sunt,

vertit. Píngit enim nobis improvidam providentiam, ἐπακολούθησαν ποιῆσα τὴν πρόνοιαν, ut in ejus refutatione Simplicius loquitur.

Exceptio
Scholastico-
rum.

§. 37. Ut breviores deinceps lineas ducamus, imperat necessitas. Cùm istà viâ res non procederet, aliam inierunt Doctores Scholastici. Ut talpæ visum adimerent absque Naturæ injuriâ, proposuerunt huic fines, quos etiam per cæcitatem licere adipisci: ut ex insignibus oculorum inter animalia perfecta censeferi talpæ possent: ut decorem illis & ornatum conciliarent istâ qualescunque oculi; ut per hos, quod in eo loco futurum erat, vacuum expleretur. Miseri fines: primus etiam in Naturâ aperte contumeliosus. Non examino singulos. Fecerunt hoc Simonius & Timplerus. Vim universorû unicâ ratione cõfodio: Quicquid profunt oculi, si non vident, monstrosi sunt & πεπηρωμένοι. Sic Aristotelicæ responsionis impietas nõ sublata fuit, sed incrustata.

diluitur.

De visu talparû, hebeti expenditur discursus

Simplicii:

§. 38. Dedimus talpis visum. Compleamus hujus beneficii numeros, & pellem quoque demamus, quam qui reliquere, non videntur satis huic animali consuluisse. Lumen enim accipiet: species rerum non dignoscer. Hoc in nobis experimur, cùm palpebras obducimus. Quo simili dum Simplicius uritur, dicas hanc visionis extremam hebetudinem fuisse confessum: & ad hujus excusationem pertinere, quod apud eum legitur de medio & vacui fugâ. Nos eum sic exponemus: Non procedit natura ad extrema mediis omiſſis. Ergò à visûs orbitate ad aquilini oculi aciem progredienti fingenda fuit species animantis, quod ambigeret quasi & luctaretur in visûs cæcitatique confiniis. Istos oculorum ordines accuratius lustrat Scaliger. Nobis hîc non libet explorare, quid illud dogma de fugâ vacui in formis vel veri promat, vel occulat periculi. Concedamus postulanti Simplicio sive formarum aliquos gradûs, sive oculorum: Sed hoc addimus: Ista loculamenta formarum non explere DEUM, ut expleat, sed ut sint habentibus salutem. Secûs non multum distabit hæc ratio ab illorum temeritate, qui jactabant oculos talpæ contigisse, ut haberent perfectionem titularem, aut nescio quæ ornatû. Ita non removit dubitatione Simplicius, sed distulit. Docendû erat, oculos tam obtusos necessitatibus Talparum satisfacere.

§. 39. Id ab Simplicio neglectum audeat nobis polliceri Scaliger. sententiam ejus, non verba, referemus. Putat acriori acie talpas neutiquam indiguiffe, subterraneum animal, cui vita in tenebrosissimo elemento, extra illud mors presentanea ob aeris nostri tenuitatem, quam pati diu non possit: lucem ergo, ut fugeret, sentire debuiffe: hoc illi sufficere. Eam nobis sententiam si non pro vera, pro arguta saltem persuasam voluit: nec inviditis tamen. Presentis credo judicium posteritatis. Argutia si qua hic laus est, Alberto debetur. Is enim hanc rationem Scaligero praevit, ignaro, si hoc nescivit, si scivit, ingrato. Sed videamus, quam vera sit. Principio, quod putavit, non esse talpis vitalem hunc nostrum aerem, communis error est, post paulum a nobis detegendus. Cui tamen haec tota, quanta est, machina innititur una cum nova subtilitate de gradibus respirandi & lacertis amphibis. Quae penes risu nobis excusserat, augurantibus fore, ut hoc argumento metallarii fossiores inter amphibia posthac numerentur. Deinde si aerem nocivum (demus enim hoc illi) sensu lucis fugie talpa: parum illi cavit natura: quo enim indicio hostem hunc suum deprehendet illi nocte? Contra, si verum est (quis negat?) hunc eundem aerem inimicum longe certius pulmonum spiritibus deprehendi: si totius corporis aut libertate, aut appulsu, in quo elemento versaretur, scire potuit: supervacanei sunt hi oculi: nisi putemus & pisces, si oculis careant, in quod elementum veniant ex aquis, ignoraturos.

Scaligeri :

§. 40. Proximè a vero astitit Simonius. Scribit enim, si Aepitum sentiat talpa, incredibili celeritate ad suum cuniculum reverti, & hoc visui ejus imputat. Credidit ergo, ab ea quoque rerum species internosci. Quod argumentum si libuisset illi proferre ad perforandam illam pellem, hac parte nihil in eo desideraremus.

Simonii :

§. 41. Concludamus ergo, talpas non modò lumen à tenebris, sed opaca etiam inter se corpora (licet acie non aquilina) distingvere. Sciunt enim, ut Rollenhagius observavit, oculis duobus tum Solem umbris, tum *libb5 p. 172* simetis aut agris mutare. Non semper cavernis sepulta sunt: expaciantur interdum, & in terra superficie ut inveniunt, quod venentur, sic habent, quos fugiant

ponitur randedem sententiam vera,

giant. In has opportunitates oculos illis gratificata est natura. Denegandos haud dubiè, si omnem vitam in subterraneis tenebris agere eas voluisset.

Argumentum
novum pro
cæcitate:

cum rejec-
tione ejusdem.

§ 42. Hoc ipsum respondebitur ad alteram rationem, quam inculcare solent caudidici cœcitatibus, tanti æstimatam à Scaligero, ut demonstrativam vocet; *Talpa subterranea bestia perpetuò est. Nullus usus videndi subterraneis. Nullus ergo talpæ.* Subterraneam esse agnoscimus: perpetuò, negamus. Hujus unius voculæ ejectione animam illi demonstrationi expectoramus. Sed testes obducunt nobis de illâ Solis & Talpæ antipathiâ, & hujus fatali termino, si carcerem suum exeat, Quos testes? Quod sciam, neminem producant testem antiquiorem Alberto. *Nec nego apud eum hoc legi: vita ejus non durat super terram, nisi forte spacio unius horæ, vel ad plus spacio horarum duarum.* Hujus fidem ceteri omnes (fateor multos esse,) clausis oculis secuti sunt: sicut ipse alios, quos sequeretur habere potuit: sed qui vel credulitati nostræ illuderent, vel mysticum aliquid aut poeticum proferrent, quod aliis oculis legi deberet, aliis intelligi. Hanc unam excusandi Alberti rationem invenio. Quæ dixi, licebit hinc æstimare: Olympiodorus ex Hermete de Talpâ: *ἀμέλει καὶ εἰάν φθῆσθαι ἰσωρηθῆναι ὑπὸ τῆ ἡλίου, ἢ δέχσθαι αὐτὸν ἢ γῆ εἰς εἰσέρχου.* Kyranidum scriptor, qui Summi Viri judicio is ipse est Hermes. (Alkirandum nominat Bartholomeus Cocles in Chiromanticis;) *Talpa. si viderit Solem, non ultra recipit ipsam terram, sed morietur.* Hæc illi miserunt in literas. Sed talpæ non curantes quid alii vel scripserint, vel intellexerint, latebrarum quidem suarum amantiore, non tamen infeliciter vivunt super terram.

aliud pro visu.

§ 43. Addeamus unicum Argumentum pro sententiâ verâ. Quod Cardano, qui volet acceptum referat, non visum à Scaligero, cum scriberet, quæstionem de talpis nec dissolutam à Cardano, nec indicatam saltem. *Ζωοτόκος*, seu, Vivipara talpa est: habet igitur omnes sensus. Consentaneum enim, quod animal perfectâ generatione nascitur, sensuum quoque habere perfectio nem. Perfecta autem viviparorum generatio. Talis quippe humana. Fateatur ipse Aristoteles, omnia vivipara sensuum perfecto numero pollere: unam talpam nominatim excipit. Nos effectum illud ab omnium exceptionum necessitate liberandum existimamus.

ERR. Not. ad §. 13. lin. 14. lege: *pe'.* in loco oculorum. §. 25. propè fin. *ip' in suo.* ad §. 30. lin. 8. à fin. *de palpebris,*

F I N I S.

94 A 7360

94 A 7360

ULB Halle

3

002 381 974

sb.

V. 17

spiritu sancto et ceperunt loqui ali
A
quos et omnia que mo
humani dicit deo allatura. Eton

67

DE VISU TALPARUM

DISCURSUM PHYSICUM

Benivolo indultu

Incluti Ordinis Philosophici

IN ALMA PHILUREA

SUB PRÆSIDIO

VIRI

EXCELLENTISSIMI AC PRÆCLARISSIMI

DN. M. JACOBI THOMASII,

Eloquentiæ Prof. Publ. celeberrimi, Facult. Philosoph.,
Asses. gravissimi, nec non Min. Princip. Col-
legii Collegiati Dignissimi

*Do. Præceptoris, Patroni atq. Promotoris omni observantia
culu ætatem devenerandi*

publicæ Eruditorum ventilationi

ad XII. Calend. Januarii

Horis Locoque consvetis
subjiciet.

JOACHIMUS CORTHUM, HAMBURG.

LIPSIÆ, Mon. ffol.

Typis JOHANNIS VVITTIGAU,
Ann. clō loc LIX.

